

Súd: Okresný súd Lučenec
Spisová značka: 27P/7/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6623202096
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Elena Petrusová
ECLI: ECLI:SK:OSLC:2023:6623202096.3

Rozhodnutie

Okresný súd Lučenec sudkyňou JUDr. Elenou Petrusovou vo veci starostlivosti o maloletú H. V., W.. XX.XX.XXXX, trvale bytom ako matka, zastúpenú Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny vo Veľkom Krtíši ako opatrovníkom, dieťa rodičov matky: T. V., W.. XX.XX.XXXX, F. Č. a otca neuvedeného, mal. matka zastúpená rodičmi Y. V., W.. XX.XX.XXXX, F. Č. a nesvojprávnym H. Š., W.. XX.XX.XXXX, M. F. Š.E. XX, zast. opatrovníkom Obcou Šuľa, za účasti opatrovníka mal. dieťaťa Obce Červeňany a Okresnej prokuratúry vo Veľkom Krtíši, o náhradnú osobnú starostlivosť a ustanovenie poručníka takto

rozhodol:

I. Maloletá H. V., W.. XX.XX.XXXX sa zveruje do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky Y. V., W.. XX.XX.XXXX, F. Č., ktorá je povinná sa o maloletú osobne starať.

II. Súd ustanovuje mal. H. V., W.. XX.XX.XXXX za poručníka Obec Červeňany, ktorý bude maloletú zastupovať a spravovať jej majetok. Poručník je povinný predkladať súdu správy o mal. dieťati a nakladaní s majetkom mal. dieťaťa vždy k 30.06 a 31.12 príslušného roka.

III. Súd zrušuje neodkladné opatrenie Okresného súdu Veľký Krtíš zo dňa 15.05.2023 č. k. 13P/44/2023-19.

IV. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Dňa 12.06.2023 bol podaný podnet na začatie konania o zverenie maloletej do náhradnej starostlivosti a ustanovenie poručníka. Zákonný sudca v podnete uviedol, že uznesením Okresného súdu Veľký Krtíš č.k. 13P/44/2023-19 zo dňa 15.05.2023 bolo nariadené neodkladné opatrenie, ktorým maloletého dieťa bolo dočasne zverené do starostlivosti Y. V. z dôvodu, že otec maloletej nie je určený a matka vzhľadom k tomu, že je sama maloletá a navyše mentálne postihnutá nedokáže zabezpečiť jej potreby a zároveň maloletej bol ustanovený za opatrovníka obec Červeňany a to z dôvodu, že Y. V. je analfabet. V podnete sa ďalej uvádza, že neodkladné opatrenie predstavuje len dočasné vyňatie maloletej zo starostlivosti matky preto je potrebné konať a rozhodnúť o následnej osobnej starostlivosti o maloletú formou náhradnej starostlivosti a zároveň ustanoviť maloletému dieťaťu poručníka.

2. Tunajší súd uznesením zo dňa 10.07.2023 č.k. 27P/7/2023-5 začal konanie o zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti a uznesením zo dňa 25.09.2023 č.k. 27P/7/2023-26 konanie o ustanovení poručníka maloletému dieťaťu.

3. Maloletá matka maloletého dieťaťa na pojednávaní uviedla, že odvtedy ako sa maloletá narodila, sa o ňu stará jej matka, pričom ona jej pomáha pri starostlivosti o maloleté dieťa. Súhlasila s tým, aby bola maloletá zverená do náhradnej osobnej starostlivosti jej matky.

4. Stará matka maloletého dieťaťa na pojednávaní uviedla, že ona zabezpečuje starostlivosť o maloletú od jej narodenia, pričom jej dcéra teda matka maloletá matka nie je schopná zabezpečiť riadnu starostlivosť o dieťa, pretože je mentálne postihnutá. Ďalej potvrdila tú skutočnosť, že ona nevie čítať ani písať a pokiaľ potrebuje vybaviť nejaké záležitosti je jej v tomto smere nápomocný jej druh N. alebo suseda. Ďalej uviedla, že ona má dobrý zdravotný stav a má vytvorené podmienky preto, aby zabezpečila riadnu starostlivosť o maloletú.

5. Opatrovníčka maloletého dieťaťa na pojednávaní uviedla, že žiada súd, aby návrhu v plnom rozsahu vyhovel. Potvrdila, že pomery v domácnosti starej matky boli prešetrené, pričom bolo zistené, že bytové podmienky sú vyhovujúce a o maloleté dieťa je po všetkých stránkach postarané. Stará matka chodí s maloletou na lekárske prehliadky. V čase návštevy bolo v rodinnom dome zakúrené, dieťa bolo nakrmené a bolo oň riadne postarané.

6. Zástupca Okresnej prokuratúry vo Veľkom Krtíši Mgr. Lucia Paulovičová uviedla, že súhlasí s tým, aby bola maloletá zverená do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky pretože je to v najlepšom záujme maloletej. Navrhla, aby súd ustanovil poručníka a zároveň zrušil neodkladné opatrenie, ktorým bola maloletá zverená do starostlivosti starej matky a bol určený opatrovník.

7. Opatrovník maloletého dieťaťa - štatutárny zástupca Obce Červeňany pri svojom výsluchu uviedol, že starostlivosť o maloletú zo strany starej matky je primeraná, nemá žiadne námietky voči tomu, aby bola maloletá zverená do jej náhradnej osobnej starostlivosti a súhlasí s tým, aby bola Obec Červeňany ustanovená za poručníka.

8. Opatrovník nesvojprávneho otca maloletej matky Obec Šuľa bol na termín riadne predvolaný, tento svoju neúčast' neospravedlnil a z dôležitého dôvodu nepožiadal o odročenie pojednávania, preto potom súd prejednal a rozhodol v jeho neprítomnosti.

9. Súd vykonal dokazovanie výsluchom maloletej matky maloletého dieťaťa, starej matky maloletého dieťaťa, oboznámením sa so správou z prešetrenia pomerov u maloletej matky dieťaťa a starej matky dieťaťa zo dňa 18.08.2023, správou z ÚPSVaR Veľký Krtíš zo dňa 18.08.2023, správou o povesti na maloletú matku a starú matku maloletého dieťaťa zo dňa 05.09.2023, ako aj spisom tunajšieho súdu sp. zn. 13P/44/2023.

10. Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že neodkladným opatrením zo dňa 15.05.2023 č. k. 13P/44/2023-19 bolo maloleté dieťa dočasne zverené do starostlivosti Y. V., W.. XX.XX.XXXX. Ďalej súd dočasne ustanovil maloletej H. V. opatrovníka Obec Červeňany, ktorá je povinná maloletú zastupovať pri všetkých právnych úkonoch a spravovať jej majetok. Z odôvodnenia tohto uznesenia vyplýva, že maloletá H. sa od narodenia nachádza v situácii kedy riadnu osobnú starostlivosť o ňu žiaden z rodičov nezabezpečuje. Jej otec nie je určený a matka, ktorá je sama maloletou okrem dojčenia maloletej nezabezpečuje žiadne jej potreby a to vzhľadom k svojmu mentálnemu postihnutiu (ťažká mentálna retardácia - ľahký stupeň). Od prepustenia maloletej matky s pôrodnicou všetku potrebnú starostlivosť o maloletú (okrem dojčenia) zabezpečuje stará matka maloletej. Teda súd mal v tomto konaní za to, že ide o stav kedy žiaden z rodičov osobnú starostlivosť riadne nezabezpečuje a teda kedy ostalo len na dobrovoľnom rozhodnutí starej matky, či sa o maloletú bude starať preto súd nemal žiadne pochybnosti o naliehavej potrebe upraviť práva a povinnosti vo vzťahu k maloletej neodkladným opatrením. Zároveň z dôvodu, že otec maloletej H. nie je určený a jej matka nemá z dôvodu nedostatku veku spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu v dôsledku čoho maloletá H. nemá žiadneho zákonného zástupcu, súd zároveň neodkladným opatrením maloletej ustanovil za opatrovníka Obec Červeňany, ktorý bude dočasne zastupovať maloletú pri všetkých právnych úkonoch a spravovať jej majetok. S prešetrenia pomerov u maloletej matky a starej matky maloletého dieťaťa súd zistil, že rodina žije v skromných podmienkach majú postavené obydlie na konci obce, ktoré tvoria dve miestnosti. V izbách je starší účelový nábytok, vodu si nosia zo studne, varia na plynovom sporáku, kúrenie je na tuhé palivo a na streche majú slnečný kolektor. Drevo na kúrenie majú zabezpečené a jeho zásoby priebežne dopĺňajú. V domácnosti okrem maloletej matky a starej matky žije partner starej matky N. V. a syn N. V. mladší. Druh starej matky so synom si chodia brigádnicke privyrábať. Ďalej bolo zistené, že maloleté dieťa je dokrmované detským mliekom Nutrilon, má zabezpečené dostatok ošatenia, hygienických potrieb, jednorazové plienky, kočík pri čom stará matka chodí s maloletou pravidelne do detskej poradne k pediatričke MUDr. Zite Lukáčovej. Počas návštev v domácnosti bolo dieťa vždy čisto oblečené a

spokojné nevykazovalo známky zanedbávania starostlivosti. V správe sa ďalej uvádza, že celková úroveň rozumových schopností mal. matky sa pohybuje v pásme strednej ťažkej mentálnej retardácie - ľahký stupeň. Verbálna zložka intelektu sa pohybuje v pásme stredne ťažkej mentálnej retardácie - ľahký stupeň pri čom má narušenú komunikačnú schopnosť a sluchové postihnutie. Zo správy vyplýva, že úrad navrhuje maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky, ktorá je najbližšou osobou maloletej matke, ako aj vnučke a žije s nimi v spoločnej domácnosti a celkovú starostlivosť o maloletú H. zabezpečuje od jej narodenia na primeranej úrovni. Súd mal preukázané, že zdravotný stav starej matky je dobrý. V súčasnej dobe poberá prídavok na dieťa a to na maloletú H. V. ako aj na maloletú T. V.I. vo výške 60 Eur a od 01.05.2023 poberá rodičovský príspevok vo výške 345,20 Eur. Zo správy o povesti zo dňa 05.09.2023 nevyplýva, že by matka maloletej resp. stará matka maloletého dieťaťa boli problémové, pričom štatutárny organ Obce Červeňany - starosta obce do zápisnice dňa 26.10.2023 uviedol, že starostlivosť o maloletú zo strany starej matky je primeraná a s rodinou nie sú žiadne problémy.

11. Podľa ustanovenia § 45 ods. 1, 2, 3, 4, 5 zákona o rodine, ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Osobe ktorá nezabezpečuje osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa z dôvodu, že jej bolo so starostlivosťou odňaté rozhodnutím súdu, nemožno v čase trvania odňatia zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti na čas trvania odňatia dieťaťa. Pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, splňa ustanovené predpoklady. Ak sa má maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti prarodiča, súrodenca maloletého dieťaťa alebo súrodenca rodiča maloletého rodiča, splnenie podmienky trvalého pobytu na území Slovenskej republiky sa nevyžaduje za predpokladu, že prarodič, súrodenec maloletého dieťaťa alebo súrodenec rodiča maloletého dieťaťa má evidovaný trvalý pobyt alebo iný obdobný pobyt na území členského štátu Európskej únie. V rozhodnutí súd vymedzí osobe ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu. Osoba ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu v akom ju vykonávajú rodičia; osoba ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti vykonávanej na území Slovenskej republiky, je povinná najmenej 30 dní pred dočasným premiestnením maloletého dieťaťa oznámiť súdu dočasné premiestnenie maloletého dieťaťa do cudziny na dobu dlhšiu ako 3 mesiace spolu s údajom o mieste, účele a dĺžke pobytu v cudzine a o iných významných skutočnostiach súvisiacich s dočasným premiestnením. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd. Na správu majetku maloletého dieťaťa sa primerane použijú ustanovenia § 32 a § 33.

12. Podľa ustanovenia § 56 zákona o rodine, ak obaja rodičia maloletého dieťaťa zomreli, boli pozbavení výkonu rodičovských práv a povinností, bol pozastavený výkon rodičovských práv a povinností alebo nemajú spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, súd ustanoví maloletému dieťaťu poručníka, ktorý bude zabezpečovať jeho výchovu, zastupovať ho a spravovať jeho majetok. Poručník nie je povinný osobne sa starať o maloleté dieťa. Ak sa poručník o maloleté dieťa osobne stará, má nárok na príspevky podľa osobitného predpisu. Ak sa poručník o dieťa osobne nestará, dohliada na rozsah a spôsob starostlivosti, ktorá sa dieťaťu poskytuje.

13. Podľa ustanovenia § 57 ods. 3 zákona o rodine, ak nebolo možné ustanoviť za poručníka žiadnu fyzickú osobu, súd ustanoví za poručníka obec a v prípadoch maloletých detí bez sprievodu orgánu sociálnoprávnej ochrany podľa osobitného predpisu.

14. Podľa ustanovenia § 58 ods. 1, 2, 3 zákona o rodine, v rozhodnutí o ustanovení poručníka súd uvedie konkrétny obsah majetku, ktorý bude poručník spravovať, spôsob nakladania s ním a lehoty v ktorých je poručník povinný predkladať súdu správy o nakladaní s majetkom maloletého dieťaťa a správy o maloletom dieťati. Pri výkone správy majetku maloletého dieťaťa poručníkom sa použije osobitný predpis. Správa o nakladaní s majetkom maloletého dieťaťa obsahuje najmä informácie o výnosoch,

investíciách, ako aj účel a výšku výdavkov a príjmov súvisiacich s týmto majetkom. Správa o maloletom dieťaťi obsahuje najmä informácie o jeho zdravotnom stave, jeho vzdelávaní a osobitných potrebách. Poručník je povinný vykonávať svoju funkciu riadne a v najlepšom záujme maloletého dieťaťa. Za jej riadny výkon zodpovedá súdu. Rozhodnutie poručníka týkajúce sa každej podstatnej veci maloletého dieťaťa vyžaduje schválenie súdu.

15. Súd pri svojom rozhodovaní vychádzal z citovaných ustanovení zákona. Základným predpokladom pre zverenie dieťaťa do náhradnej starostlivosti je, že takéto opatrenie je v záujme maloletého dieťaťa. Príčiny zverenia dieťaťa do starostlivosti inej fyzickej osoby možno rozdeliť na príčiny subjektívne objektívne pri čom subjektívnymi príčinami podľa dlhodobej súdnej praxe sú predovšetkým alkoholizmus rodičov, nezáujem rodičov o dieťa a medzi objektívne príčiny patrí napr. smrť jedného alebo oboch rodičov, vážne ochorenie rodičov alebo prípady kedy rodičia z rôznych dôvodov pre zaneprázdnenosť napr. štúdiom sa o dieťa nemôžu postarať. Z vykonaného dokazovania mal súd nesporne preukázané, že so súčasného stavu existujú príčiny pre zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Ak je potrebné uviesť, že matka dieťaťa je maloletá. Okrem toho táto má mentálne postihnutie ,preto z týchto dôvodov nemôže osobne zabezpečiť starostlivosť o maloleté dieťa. Je nesporné, že zverenie dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti si vyžaduje záujem dieťaťa. Pokiaľ sa týka osoby ktorej súd maloleté dieťa zveril do náhradnej osobnej starostlivosti v danom prípade ide o starú matku maloletého dieťaťa ,(matku matky maloletého dieťaťa) táto musí spĺňať zákonom stanovené predpoklady. V predmetnej veci bolo zistené, že stará matka spĺňa všetky predpoklady preto, aby zabezpečila riadnu starostlivosť o dieťa. Súd zohľadnil tú skutočnosť, že stará matka sa o maloleté dieťa stará od jeho narodenia ,dieťa je na ňu zvyknuté, žije v jej domácnosti, pričom s ňou žije aj maloletá matka maloletého dieťaťa. Správa z prešetrenia pomerov potvrdila, že starostlivosť u starej matky je riadne zabezpečená a v jej starostlivosti neboli zistené žiadne nedostatky. Preto potom súd maloletú zveril do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky, ktorej určil povinnosť sa o maloletú osobne starať .S prihliadnutím na to, že stará matka maloletého dieťaťa nevie čítať ani písať, súd ustanovil zároveň maloletému dieťaťu za poručníka Obec Červeňany s tým, že poručník je povinný maloletú zastupovať a spravovať jej majetok a určil mu povinnosť predkladať správy súdu o maloletom dieťaťi a nakladaní s majetkom maloletého dieťaťa vždy k 30.06. a k 31.12 príslušného roka. Za poručníka ustanovil Obec Červeňany z dôvodu, že nebolo možné ustanoviť za poručníka žiadnu inú fyzickú osobu, ktorá by bola spôsobilá túto funkciu , pričom štatutárny zástupca Obce Červeňany na pojednávaní uviedol, že s ustanovením za poručníka súhlasí. Zároveň súd zrušil neodkladné opatrenie Okresného súdu Veľký Krtíš zo dňa 15.05.2023 č. k. 13P/44/2023-19 ktorým bolo maloleté dieťa dočasne zverené do starostlivosti Y. V. a ktorým bol dočasne ustanovený za opatrovníka Obec Červeňany.

16. O náhrade trov konania účastníkov súd rozhodol podľa § 52 CMP podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak. Keďže v konaní neboli súdom zistené žiadne také špecifické okolnosti prípadu, ktoré by odôvodňovali priznanie náhrady trov konania, súd rozhodol tak že žiadne z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku j e p r í p u s t n é odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Lučenec, Pracovisko Veľký Krtíš, SNP 714/2 písomne v 4 vyhotoveniach a rozhoduje o ňom Krajský súd v Žiline.

V odvolaní sa uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a uvedie sa spisová značka. Okrem toho sa uvedie proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané.

Právo podať odvolanie proti tomuto rozsudku už prináleží len opatrovníkovi Obci Šuľa ,nakoľko maloletá matka dieťaťa, stará matka dieťaťa, kolízny opatrovník, opatrovník a prokurátor sa vzdali svojho práva podať odvolanie voči súdu proti všetkým vyhláseným výrokom rozhodnutia.